

Pagsusuri sa Aklat ng Solito

Ni Elizabeth Rosales

Editor ng Panitikan

Lingguhang Contributor: Scene sa Pagsusulat

Isang memoir na puno ng pagmamahal, pamilya, at pagnanais para sa kanlungan; this week I'm reviewing the memoir I read *Solito* by Javier Zamora. Ito ay tungkol sa kanyang paglalakbay mula El Salvador hanggang sa Estados Unidos ng Amerika bilang siyam na taong gulang na batang lalaki.

Karamihan sa paglalakbay ay wala ang kanyang pamilya; ang kanyang ina at ama ay nakatira na sa USA at ang kanyang lolo ay tinutulungan lamang siya sa simula. Kasama niya ang limang iba pang tao at magkasama, ginawa nito ang *The Six*: Patricia, Chino, Carla (labindalawang taong gulang na anak ni Patricia), Chele, Marcelo, at Javier. Naglakbay sila bilang isang grupo sa mga bangka, sa mga lungsod, sa mga bus, at sa wakas ay isang disyerto hanggang sa sila ay magkahiwalay.

Babala: naglalaman ang artikulong ito ng mga spoiler.

“Kami ay parang mga langgam na namumutol ng dahon sa hardin ni *Abuelita*, ngunit sa halip na hawakan ang mga nakagat na dahon sa aming mga ulo, bitbit namin ang aming mga itim na backpack” (Zamora, 105).

Sa Mga Potensyal na Mambabasa

Ang aklat na ito ay may higit sa 380 mga pahina o higit pa. Ang paraan ng pagsusulat ni Zamora ay naglalagay sa atin sa kanyang posisyon. Parang nandiyan ka, parang ikaw siya. Siyempre, ang gaan ng kanyang siyam na taong gulang na proseso ng pag-iisip ay ginagawang mas madaling sundin at isipin; gayunpaman, mas masakit kapag naaalala mong siyam pa lang siya.

Mga tema

Kapag ang mga memoir ay nagsasalaysay ng mga trahedya at traumatikong karanasan, nag-aalok ng mga katiyakan tulad ng "okay lang. Ito ay hindi totoo", bilang isang tao na maaaring may isang gawa ng fiction, ito ay nagiging hindi sapat. Narito ang ilang mga tema na nakita kong pinakamahalaga sa akin.

Ang pamilya ay hindi kailangang dugo.

Ipinakita ni Solito ang temang ito, kung paano tayo dinadala ni Zamora sa ulo ng isang batang lalaki, iniisip kung gaano niya kagustong hawakan ni Patricia o kung paano niya gustong makipaglaro kay Carla. Sa paglipas ng panahon, inampon siya nina Chino, Patricia, at Carla sa kanilang maliit na grupo. Kapag nakakuha sila ng mga pekeng papel, tinutukoy ni Patricia si Javier bilang kanyang anak upang mas madaling magpaliwanag. Sinimulan niya itong tratuhin na parang tunay niyang anak. Kapag nangyari ito, inilalarawan niya ito bilang sarili niyang maliit na pamilya. Sa huli, iyon ang kanyang pangalawang pamilya. Nagiging The Four sila.

Ang determinasyon at pag-asa ay magkasabay.

Nang maglakbay si Zamora, siya ay itinaon sa kakila-kilabot na mga sitwasyon. Naglakbay siya ng mga 3000 milya sa pamamagitan ng bangka na walang kakayahang lumangoy. Pinapanood niya ang mga taong paulit-ulit na nagkakasakit, ang bangka ay umaandar nang napakabilis, kailangang gumamit ng banyo, at isang lalaki na muntik nang mahulog. Dahil sa pagiging bata, hindi siya masyadong marunong gumamit ng banyo, magtali ng sapatos, o humawak ng gutom at uhaw. Gaano man kahirap ang kanyang pagsubok, patuloy niyang iniisip ang kanyang Cadejo (isang espiritu na sinabihan siya ng kanyang lolo na paniwalaan) at ang araw na sa wakas ay makakasama niyang muli ang kanyang mga magulang. Sa kabila ng dalawang beses na ipinatapon pabalik sa Mexico (kung saan nagmula ang kanilang mga pekeng pagkakakilanlan), determinado siyang magpatuloy, malakas pa rin ang kanyang pag-asa. At ang pangatlong beses ay ang alindog.

Pangwakas na Tala

Hiniling ko ang librong ito para sa Pasko, una itong nakita noong ibinebenta sa mga bookstore. Naalala ko noong Setyembre ng 2022, pumunta sa bookstore, nakita ang pamagat, binabasa ang likod, at nakita ang mga salitang “El Salvador” na nakasulat. Kahit na medyo matagal bago ko ito nabasa, natutuwa akong nabasa ko ito.

Bilang isang Salvadoran na babae, pakiramdam ko nakita ko. Bilang isang Salvadoran na manunulat, pakiramdam ko naiintindihan ko. Ito ay tulad ng isang disappointing pakiramdam hindi nakakakita ng maraming Salvadoran mga may-akda; ang paghahanap kay Javier Zamora ay nagligtas sa akin sa pagsuko sa paghahanap. Bagama't ako ay ipinanganak sa Estados Unidos, ang aking lola ay ipinanganak sa El Salvador at nagbiyahe sakay ng eroplano. Siya ang ugat ng buong pamilya ko. Ang aking dakilang lola ay naglakbay sa pamamagitan ng paglalakad na palaging sinasabi sa akin ng aking ina ang unang alaala niya tungkol sa kanya: ang kanyang mga binti ay bakat na may tuyong dugo at ang kanyang damit ay madumi at sira na. Inilagay iyon ni *Solito* sa pananaw.

Ang libro ay puno ng slang at mga parirala at karaniwang kaalaman na malalaman ng isang Salvadoran. Hindi ko alam ang ilan sa mga salitang balbal na ito, ngunit ang pag-aaral tungkol sa mga ito ay nagparamdam sa akin na mas katulad ko ang aking sarili.

Inirerekomenda ko ang aklat na ito sa sinumang gustong malaman ang higit pa tungkol sa mapanganib na pagsubok ng imigrasyon... at sinumang gustong magbasa ng magandang, taos-pusong talaarawan.

"Hindi ko nalaman kung ano ang nangyari kay Chele, o sa alinman sa hindi mabilang na iba na kasama ko. Natatakot ako na namatay sila sa Sonoran Desert. Ang aklat na ito ay para sa kanila at para sa bawat imigrante na tumawid, na sinubukan, na tumatawid ngayon, at patuloy na magsisikap" (Zamora, 381).

Mga editors

Angelina Lazzareschi

Gianna D'Arezzo